

tební příkaz a účet o knihovním provedení úvěrní listiny. Nelze proto přikázati přihlášené částky k hotovému zaplacení, nýbrž uložení na úrok podle prvního odstavce § 224 ex. ř., jenž v závorce to vedle hoto-
vého zaplacení také připouští. Podle povahy věci nelze však ani úrok z jistiny takto uložené nyní již přikázati a musí proto i úrok sdíleti osud uložené jistiny; bude proto z úroků přikázati Bedřišce a Marii S-ovým přiměřenou část jistiny, až prokáží její výši, a zbytek případně postupuční povinné strany.

Čís. 12873.

Ve sporu trvale ustanoveného obecního zřizence ze služebního poměru lze soudům přezkoumati disciplinární nálezy jen po stránce formální, nikoliv i po stránce věcné.

§ 8 vládního nařízení ze dne 14. srpna 1920, čís. 483 sb. z. a n., jest kryt předpisem § 10 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, i pokud upravil opravné řízení v kárném řízení proti obecním zřizencům.

O tom, že za trestního řízení proti obecnímu zřizenci bylo ponecháno kárné řízení v klidu, není třeba učiniti zvláštní usnesení.

Disciplinární komise není vázána osvobozujícím rozsudkem trestního soudu. Řízení disciplinární jest řízením samostatným a má jiné měřítko pro posuzování poklesků s hlediska kárné odpovědnosti zaměstnancovy, než soudní řízení trestní.

Předmětem soudního řízení podle zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., zůstává nárok, který byl uplatňován v předcházejícím řízení správním a o němž bylo rozhodnuto správním úřadem.

Ustanovení § 406 c. ř. s. o nárocích na výživné se nevztahuje na služební platy, jejichž splatnost nenastala do vydání rozsudku prvního soudu.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, Rv I 1319/31.)

Žalobce byl pragmatikálním zřizencem žalované obce v Čechách. Byv na základě disciplinárního řízení propuštěn, domáhal se žalobce na žalovanou obci zaplacení služného za dobu od propuštění do podání žaloby, jakož i placení měsíčního služného za dobu od podání žaloby. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl ke konci důvodů: Pokud se žaloba domáhá i toho, by rozsudkem bylo uznáno, že žalovaná obec jest povinna platiti žalobci jeho nároky do budoucna, jest nárok ten nepřípustný, neboť nejde o nárok na výživu, nýbrž o nárok ze smlouvy služební a mohl by se žalobce jen domáhati zaplacení služného, které jest splatné, ale nikterak onoho, které dosud splatno není. Pak-li usnesení obecního zastupitelstva ze dne 6. září 1926 nabylo moci práva dne 23. září 1926 následkem nepodání včas opravného prostředku žalobcem, jest jeho nárok vymáhaný touto žalobou promlčen i dle § 2 zák. ze dne 25. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., a pokud jde o starší služné než za tři léta, jest nárok žalobce promlčen i podle § 1486 obč. zák. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil mimo

jiné z těchto důvodů: Soud první stolice správně uvedl, že není oprávněn věcně přezkoumávat nálezy kárné komise, nýbrž, že činit tak může jen potud, zda po stránce formální jsou zachovány veškeré předpisy zákona. Pokud jde o formální stránku disciplinárního řízení a řízení před disciplinární komisí města K., učinil první soud bezvadná zjištění ze spisů disciplinárních, pocházejících z roku 1925 a 1926 a na jejich základě dospěl právem ku přesvědčení, že se nálezy disciplinární komise staly po stránce formální správně. Že žalobce se nemůže domáhati placení do budoucna, první soud rovněž náležitě odůvodnil tím, že nejde o výživné, nýbrž o nárok ze smlouvy služební. Podle § 406 c. ř. s. lze odsouditi k plnění jen, když dospělost již nastala v čase vynešení rozsudku. Jest přisvědčiti názoru prvního soudu i v tom směru, že, ano usnesení obecního zastupitelstva ze dne 8. září 1926 nabylo právní moci následkem nepodání včas opravného prostředku žalobcem, je nárok jeho vymáhaný projednávanou žalobou promlčen i podle § 2 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. a že, pokud jde o starší služební požitky než za tři léta, je nárok žalobcův promlčen i podle § 1486 čís. 5 obč. zák. Neprávem vytýká odvolatel rozsudku prvního soudu, že zákona čís. 217 z r. 1925 nelze tu použít, poněvadž prý chybí předpoklad § 1, že úřad správní rozhodl o nárocích soukromoprávních podle zákonů o tom vydaných. Použití ustanovení zákona čís. 217 z r. 1925 je v souzeném případě na místě, poněvadž úřad správní o nárocích soukromoprávních rozhodoval. K tvrzení odvolatelovu, že nejde v souzeném případě o nárok soukromoprávní, nýbrž veřejnoprávní, jest uvést, že i kdyby šlo o nárok veřejnoprávní, jest rozhodování o tomto nároku přeneseno na soudy, jež po stránce formální vázány jsou přirozeně ustanoveními civ. řádu soudního.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce jest pro posouzení této věci rozhodné, byl-li žalobce po řádně provedeném kárném řízení usnesením obecního zastupitelstva města K. ze dne 6. září 1926 platně propuštěn ze služeb žalované obce, neboť, stalo-li se tak, nemá žalobní nárok na zaplacení služebních požitků zákonného podkladu. Nižšími soudy bylo zjištěno, že ve schůzi disciplinární komise při obecním zastupitelstvu města K. dne 24. srpna 1926 bylo usneseno učiniti obecnímu zastupitelstvu návrh, by byl žalobce potrestán propuštěním ze služby pro porušení služebních povinností spáchané v případě Jana N-a a přijetím daru dvou kaprů, a že obecní zastupitelstvo ve schůzi dne 6. září 1926 se usneslo všemi hlasy proti jednomu, propustiti žalobce v souhlasu s návrhem disciplinární komise. O tom žalobce vyrozuměn písemným nálezem, jenž mu byl doručen dne 8. září 1926. Odvolání žalobce vyhověl zemský správní výbor podle návrhu vrchní disciplinární komise pro obecní zřízence jen potud, pokud šlo o přijetí dvou kaprů darem ve službě, kdežto jinak bylo žalobcovo odvolání zamítnuto jako bezdůvodné. Na žalobcovu stížnost zrušil nejvyšší správní soud rozhodnutí zemského

správního výboru jako nezákonné z důvodů, že zemský správní výbor nebyl příslušný, by o odvolání stěžovatelově rozhodoval. Ježto žalobce nepodal jinaké opravné prostředky proti usnesení obecního zastupitelstva o kárném propuštění, usoudily z toho oba nižší soudy, že se usnesení stalo pravoplatným, a vyslovily právní názor, že disciplinární nálezy proti trvale ustanoveným obecním zřízencům lze soudům přezkoumati jen po stránce formální, nikoliv i po stránce věcné. Dovolatel brojí hlavně proti tomuto právnímu názoru a snaží se dovoditi zejména z ustanovení § 24 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920, že řádné soudy jsou povinny přezkoumati kárné nálezy proti obecním zřízencům nejen po stránce formální, nýbrž i po stránce věcné. V tom však nelze dovolateli přisvědčiti. Nejvyšší soud vyslovil již v rozhodnutích čís. 1189 a 7749 sb. n. s. právní názor, že spory ze služebního poměru trvale ustanovených obecních zřízenců jsou sice podle § 24 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920 přikázány řádným soudům, avšak s omezením, že při rozhodování o žalobním nároku lze soudu přezkoumávati jen formální náležitosti disciplinárního nálezu proti obecnímu zřízenci, zdali se totiž tento nález stal formálně správně podle platných předpisů, nikoliv i jeho správnost po stránce věcné, protože o jeho správnosti po stránce hmotného práva jsou povolány rozhodovati jediné nadřízené úřady správní. Dovolací soud nemá důvodu, by se od tohoto právního názoru v souzeném případě odchýlil. K důvodům zmíněných rozhodnutí uvážil nejvyšší soud ještě toto: Podle § 10 zák. čís. 16/1920 může býti trvale ustanovený zřízenec propuštěn usnesením obecního zastupitelstva jen na základě provedeného disciplinárního řízení podle obdoby služební pragmatiky pro státní zřízence, o čemž bližší ustanovení budou vydána zvláštním vládním nařízením. Zákon tedy zmocnil vládu, by vydala bližší předpisy o disciplinárním řízení podle obdoby služební pragmatiky pro státní zřízence. To se stalo vládním nařízením ze dne 14. srpna 1920 čís. 483 sb. z. a n., jehož § 8 upravil také řízení opravné. Nelze důvodně tvrditi, že § 8 vybočil z mezí zákona, že není zákonem kryt a že vláda — hledíc k § 24 zákona — měla upravit jen řízení, které má předcházeti usnesení obecního zastupitelstva o propuštění zřízence a že nesměla zavést ještě opravnou administrativní stolic. Tak úzký výklad nemá v zákoně opory. Předpis § 10 zákona odkazuje — jak již řečeno — k disciplinárnímu řízení podle obdoby služební pragmatiky pro státní zřízence. Podle služební pragmatiky tehdy i nyní platné ze dne 25. ledna 1914 čís. 15 ř. zák. §§ 181, 87 až 155 obsahuje disciplinární řízení také řízení opravné. Právě § 100 výslovně, že k provedení disciplinárního řízení se zřizují disciplinární komise, a to a) první stolice, b) u centrálních míst — tedy disciplinární komise první a druhé stolice. Řídila-li se vláda obdobou těchto předpisů, nevybočila z mezí zákona. Výrok disciplinární komise není pouhým prohlášením strany ke koordinované straně druhé, nýbrž jest autoritativním výrokem nadřízeného veřejnoprávního orgánu k podřízenému subjektu, podléhá přezkumu nadřízené stolice a jest schopen pravomoci. Na tom nic nemění předpis § 24 zákona, pokud se zmiňuje o »ostatních

s p o r e c h vzešlých ze služebních poměrů». Při disciplinárním nálezu nelze vůbec mluvit o »s p o r u« mezi dvěma na roveň postavenými subjekty: při něm běží o oprávnění n a d ř í z e n é h o orgánu k podřízenému subjektu k tomu čelící, by byly plněny povinnosti stavovské i úřední (§ 87 služ. prag.) a aby byl vůbec zachován pořádek a kázeň. Správnost disciplinárního nálezu po stránce hmotné může přezkoumati jen nadřízený úřad správní, který byl k tomu cíli zřízen, nikoli soud. Nabyt-li disciplinární nález moci práva, jest po hmotné stránce pro soud závazný. Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska, není odvolací řízení proto neúplné, že odvolací soud neučinil samostatná skutková zjištění v tom směru, zda se žalobce prohřešil skutečně proti služebním předpisům, a dovolací důvod podle § 503 čís. 2 c. ř. s. není v tomto směru opodstatněn.

Pokud jde o otázku, není-li v souzené věci po formální stránce závady proti provedenému řízení disciplinárnímu a proti nálezu na jeho základě vydanému, jest vzhledem k dovolatelovým vývodům uvést toto: Podle ustanovení § 115 služební pragmatiky ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. z., platného pro zřizence (§ 181 služ. pragm.), jehož jest obdobně použiti i na trvale ustanovené zřizence obecní (§ 10 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n.), má disciplinární řízení, bylo-li zavedeno řízení trestní, zůstatí v klidu až do skončení trestního řízení. Již soud první stolice vyložil, že po dobu trestního řízení zahájeného proti žalobci nepokračovala disciplinární komise při obecním zastupitelstvu města K. v řízení disciplinárním, takže toto řízení skutečně tehdy zůstalo v klidu. Dovolatelův názor, že bylo třeba, by o klidu disciplinárního řízení bylo učiněno zvláštní formální usnesení, nemá opory v zákoně. Předpisu § 116 služební pragmatiky čís. 15/1914 ř. z. o propuštění cestou administrativní, byl-li proti obviněnému vydán rozsudek trestního soudu, jenž má v zápětí ztrátu úřadu, nebylo lze v tomto případě použiti, neboť jest nesporné, že žalobce byl v trestním řízení pravoplatně zproštěn z obžaloby. Odvolací soud právem neshledal formální vadnost disciplinárního řízení v tom, že ve vyhotovení usnesení obecního zastupitelstva v K. ze dne 8. září 1926 bylo žalobci dáno poučení, že si může stěžovati k vrchní disciplinární komisi při zemském správním výboru, neboť ono poučení se shodovalo s ustanovením §§ 4 a 8 vládního nařízení ze dne 14. srpna 1920, čís. 483 sb. z. a n., jímž byl proveden § 10 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920, a obecní zastupitelstvo jako orgán správní nebylo ani oprávněno zkoumati platnost tohoto řádně vyhlášeného nařízení vlády. Na tom nic nemění okolnost, že nejvyšší správní soud v nálezech ze dne 11. března 1929 čís. 24.719/26 (sb. Boh. A 7803) a ze dne 16. září 1929 čís. 25.856/27, jenž se týká tohoto případu, vyslovil názor, že vládní nařízení ze dne 14. srpna 1920 č. 483 sb. z. a n., pokud ustanovuje, že o stížnosti do výroku obce o propuštění obecního zřizence podle § 10 zákona č. 16/1920 sb. z. a n. rozhoduje zemský samosprávný úřad, není kryto zákonem a jest proto neplatné. Vždyť tyto nálezy, vydané teprve v roce 1929, nemohly v té době, když bylo dáno poučení o opravných prostředcích, — to jest v roce 1926, — býti známy obec-

nímu zastupitelstvu v K. Proto není ani třeba se obíratí otázkou, zda samosprávné úřady jsou či nejsou povinny opatřovati svá rozhodnutí poučením o opravných prostředcích a zdali udělení nesprávného poučení o nich jest podstatnou vadou disciplinárního řízení. Nižšími soudy bylo zjištěno, že obecní zastupitelstvo města K. ve schůzi dne 18. března 1926 neschválilo návrh disciplinární komise, aby žalobce byl uznán vinným ve směrech disciplinární komisi navrhovaných, že však usnesení vydané o tom dne 22. března 1926 č. 4920 bylo na stížnost disciplinárního zástupce zemským správním výborem ve schůzi ze dne 28. července 1926 zrušeno a obecnímu zastupitelstvu bylo uloženo, by své usnesení ze dne 18. března 1926 doplnilo výrokem o disciplinárním trestu, což se pak také stalo. Dovolatel se snaží dovoditi, že rozhodnutí zemského správního výboru bylo neplatné, protože výrok pocházel od úřadu absolutně nepřislušného. Není však sporné, že si žalobce proti onomu rozhodnutí zemského správního výboru nestěžoval k nejvyššímu správnímu soudu, takže není oprávněn, aby teprve nyní v tomto soudním sporu o zaplacení služebních požitků onu námitku uplatňoval.

Ve svých nedostí jasných vývodech právních zastává dovolatel dále názor, že osvobozujícím rozsudkem trestního soudu odvolacího byl vázán i kárný úřad, takže prý nesměl vysloviti propuštění žalobce ze služby z důvodu spáchání trestného činu. Tento dovolatelův právní názor jest mylný. Podle výslovného ustanovení § 126 služební pragmatiky č. 15/1914 ř. z. (jež platí podle § 181 služ. pragm. i pro zřizence a podle § 10 zákona č. 16/1920 sb. z. a n. obdobně i pro trvale ustanovené obecní zřizence), není disciplinární komise při svém rozhodování vázána osvobozujícím rozsudkem trestního soudu a důkazními pravidly, nýbrž má rozhodnouti podle svého volného přesvědčení, získaného svědomitým prozkoumáním všech přednesených důkazních prostředků; a podle § 87 služ. pragmatiky (platného rovněž i pro obecní zřizence trvale ustanovené), se ukládají disciplinární tresty zaměstnancům, kteří poruší své stavovské a úřední povinnosti, nehledíc k jejich odpovědnosti podle trestního zákona. Řízení disciplinární je tedy řízením samostatným a má také jiné měřítko pro posuzování poklesků s hlediska kárné odpovědnosti zaměstnancovy, než soudní řízení trestní. Z předcházejících výkladů plyne, že usnesení obecního zastupitelstva v K. ze dne 6. září 1926, jímž bylo po provedeném disciplinárním řízení vysloveno, že se žalobce propouští ze služeb žalované obce, netrpí vadami po stránce formální a že se tudíž stalo formálně platně. Tím jest dostatečně odůvodněno zamítnutí žalobního nároku, jenž nemá zákonného podkladu. Nebylo proto ani nutné zkoumati, zda žalobní nárok na zaplacení služebních požitků starších než tři léta před podáním žaloby, jest podle § 1486 čís. 5 obč. zák. promlčen a zda úvahy nižších soudů o tom jsou správné.

Mylný jest názor odvolacího soudu, že na žalobní nárok jest použití předpisu § 2 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. Předmětem nápravy pořadem práva podle zákona čís. 217/1925 sb. z. a n. jsou nároky soukromoprávní, o nichž podle zákonů o tom vyda-

ných rozhoduje úřad správní. Předpokládá se tu, že správní úřad podle zákonů o tom vydaných rozhodl vlastně na místě soudu, nikoli v oboru působnosti přikázané mu povšechně zákonem. Byl-li nárok správními úřady zamítnut, může se ho strana jej uplatňující domáhati na soudě žalobou o určení neb o plnění. Žalobcem bude strana, která se bezúspěšně domáhala nároku v řízení správním, a žalovaným bude ten, proti komu se ho domáhala v řízení správním. Předmětem soudního sporu zůstává nárok, který byl uplatňován v předcházejícím řízení správním a o němž bylo správním úřadem rozhodnuto. (Srov. Vážný »O ústrojí a příslušnosti soudů«, str. 281, 293, 296—297.) V souzeném případě však o nic takového nešlo, neboť v disciplinárním řízení se žalobce nedomáhal nároků, pro něž žaluje na soudě, a nebylo v něm o nich vůbec rozhodováno, nýbrž šlo tam jen o to, zdali se žalobce dopustil kárného činu a jaký kárný trest mu za to má býti uložen.

Že se ustanovení § 406 c. ř. s. o nárocích na »výživné« nevztahuje na nároky na platy služební, jejichž splatnost do vydání rozsudku nenastala, bylo v rozsudcích nižších soudů správně vyloženo, ale nebylo toho ani třeba, ježto žalobní nárok — jak již bylo uvedeno — nemá vůbec zákonného podkladu.

Čís. 12874.

Při směnečných žalobách jest žalobní žádost, by byl vydán směnečný platební příkaz, »určitým žalobním žádáním« ve smyslu §§ 226 a 78 c. ř. s.

Výtka, že soud rozhodl o útratách bez návrhu stran, jest výtkou, že soud vybočil z mezí návrhu strany, již se lze zabývatí v dovolacím řízení.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, Rv I 1759/33.)

Směnečný platební příkaz ponechal soud první stolice, nevyhověv námitkám žalovaných, v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávné právní posouzení věci spatřují odvolatelé v tom, že první soud jednal o žalobě, která neobsahuje žalobní žádost. Dovojuje, že předpisy §§ 555—559 c. ř. s. upravující zvláštnosti směnečného řízení, nemají o směnečné žalobě zvláštní ustanovení a že platí tedy o směnečné žalobě všeobecné předpisy §§ 226 a 78 c. ř. s. Podle § 226 c. ř. s. má žaloba mimo jiné obsahovati určitou žalobní žádost, kterou jest soud vázán. Žaloba zahajující tento spor prý neobsahuje žalobní žádost, nýbrž jen návrh na vydání směnečného platebního příkazu, což nenahrazuje žalobní žádost. Podle názoru odvolatele nehodila se tudíž projednávaná žaloba k tomu, by o ní bylo zahájeno řádné řízení sporu a měla býti odmítnuta. Vývody tyto však jsou nepochopením ustanovení §§ 555—559, pokud se týče 550—554 c. ř. s. a § 548 a násl. c. ř. s. Ustanovení o řízení ve sporech směnečných zařaděna jsou jako druhý oddíl šestého dílu civilního řádu soudního, který výslovně nadepsán jest jako »Zvláštní druhy řízení«. Jako zvláštnost a odchylku od pravidelného řízení usta-